

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/54/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823200999
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5823200999.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov - matky: C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, F. D. G. XXX/XX, F., právne zastúpená: JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom G. XX, H. a otca - I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. K. XXX/XX, H., právne zastúpený: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 7P/64/2023-116 zo dňa 15. novembra 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č.k. 7P/64/2023-116 zo dňa 15. novembra 2023 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) rozhodol tak, že „Otec I. B., nar. XX.XX.XXXX je oprávnený stretávať sa s maloletým synom A. B., nar. XX.XX.XXXX každý nepárny kalendárny týždeň v stredu v čase od 14:30 hod., kde si otec prevezme dieťa z Materskej škôlky v F., ktorú dieťa bežne navštevuje do 18:30 hod. kedy dieťa odovzdá matke v mieste bydliska matky a každý párný kalendárny týždeň v čase od soboty 09:00 hod. do nedele do 18:00 hod., kedy si otec dieťa prevezme v mieste bydliska matky a v mieste bydliska matky ho aj po ukončení styku odovzdá.

V prípade, ak by dieťa nebolo prítomné v materskej škôlke v F., ktorú dieťa bežne navštevuje, tak otec si dieťa prevezme každý nepárny kalendárny týždeň v stredu v čase od 14:30 hod. z miesta bydliska matky a dieťa matke odovzdať v tento deň o 18.30 hod. v mieste jej bydliska. Matka je povinná otcovi oznámiť túto zmenu, ak by táto ohľadne miesta preberania dieťaťa otcom nastala.“

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že vo veci nariadil pojednávanie na deň 09.10.2023 (č.l. 82-83 spisu), na ktorom sa pokúsil o mimosúdne vyrovnanie sporov medzi rodičmi, výsledkom ktorých rozhovorov bola navrhnutá predbežná forma stretávania v nižšie uvedenom rozsahu. Z rozhovorov sudkyne s rodičmi a kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že dieťa sa s otcom chce stretávať, toto sa na stretnutia teší, avšak po jeho odovzdávaní nastávali na strane dieťaťa problémy v jeho správaní, dieťa reaguje negatívne na matku a má tiež negatívne vyjadrovania sa voči matke, ktoré správanie dieťaťa matka pripisuje otcovi dieťaťa a jeho vplyvu na dieťa. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na deň 26.10.2023 s tým, že rodičia na tomto pojednávaní sa vyjadria k priebehom vyššie určených stretávaní ako aj k správaniu sa dieťaťa počas preberania a predovšetkým počas odovzdávania dieťaťa otcom matke. Dňa 24. 10. 2023 právna zástupkyňa matky okresnému súdu doručila podanie (č.l. 89 spisu), v ktorom uviedla, že v určitých termínoch prebiehalo stretávanie sa otca s maloletým, ale situácia sa nielenže nezlepšuje, ale zhoršuje. Maloletý po poslednom návrate od otca

dňa 21.10.2023 bol doslova nezvládnuteľný, búchal si hlavu o skriňu a dvere, vrieskal a kopal okolo seba, aj do matky, keď ho chcela vziať na ruky. Za takejto situácie matka nesúhlasí s návrhom otca na úpravu stretávania, nakoľko má obavy o ďalší zdravý vývoj syna keď u štvorročného dieťaťa takéto správanie prirodzené nie je a správa sa tak len vtedy, keď príde od otca. Matka zároveň priložila aj videá zo správania sa dieťaťa, ktoré sú súčasťou elektronického súdneho spisu. Z obsahu uvedených videí na jednej strane vyplýva, že dieťa skutočne plače a búcha nohami po zemi, tiež, že stojí za dverami a odmieta s matkou komunikovať, avšak z ich obsahu na strane druhej nie je zrejmé kedy, v akom časovom horizonte po odovzdaní dieťaťa otcom sa takéto správanie dieťaťa malo prejavovať. Z výpovede matky na nariadenom pojednávaní dňa 26.10.2023 vyplynulo, že sa tak malo udiť hneď po odovzdaní, matka uviedla, že maloletý nechcel ani vystúpiť z výťahu a keď vstúpil dnu začal si búchať hlavu, nechcel sa vyzuť, nemohla sa ho ani chytiť. Naposledy pri odovzdávaní keď ju videl, tak sa skryl za otca, ona na neho volala, no nechcel ísť, až keď mu to otec povedal, až na jeho slovo poslúchol. Dňa 26.10.2023, kedy sa konalo ďalšie pojednávanie v danej veci, pričom z obsahu výpovede otca vyplynulo, že jeho stretávanie s maloletým, tak ako tieto boli predbežne nastavené na pojednávaní dňa 09.10.2023, mu vyhovovali, má záujem so synom stretávať sa aj naďalej a prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhoval vydanie neodkladného opatrenia ohľadne jeho stretávania sa so synom, a to v rozsahu každú stredu v čase od 14:30 hod. kedy si otec prevezme dieťa z materskej škôlky v F. do 18:30 hod. a odovzdá dieťa matke v mieste bydliska matky a každý druhý víkend od soboty 09:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Matka na tomto pojednávaní ohľadne reakcií dieťaťa vypovedala tak, že syn sa nevhodne správa hneď po prebratí od otca, bol tam plač, búchanie hlavy, to bolo hodinu a pol skoro, nemohla sa ho ani dotknúť. Otec uviedol, že vzdor u dieťaťa zachytil aj on, a to pri obliekaní, keď mal ísť domov, ale to už prestalo, už vie, že ide domov a nerobí mu cirkus. Zároveň právna zástupkyňa matky v konaní navrhovala vykonať znalecké dokazovanie, za účelom zistenia vhodnej formy stretávania sa a k zisteniu príčin prečo sa dieťa takto správa pri preberaní dieťaťa matkou od otca, či je dieťa nejakým spôsobom motivované aj k tomu, aby išlo k matke, alebo je negatívne ovplyvňované.

3. S poukazom na § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák.č. 160/2015 Z.z. (ďalej aj len „CSP“), § 325 ods. 1 CSP § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku zák. č. 161/2015, § 2 ods. 1 CMP okresný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia. Maloletý je synom otca I. B. a C. D., ktorý pochádza z ich predtým trvajúceho partnerského vzťahu. Po rozchode rodičov bol upravený rozsah stretávania sa otca s maloletým synom rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/35/2022-165 zo dňa 20.12.2022 (č.l. 8-14 spisu). V tej dobe matka spolu s maloletým dieťaťom žili v E. a otec v Ružomberku, a teda vzdialenosť medzi bydliskami obidvoch rodičov bola minimálna, rozsah stretávania upravený v rozhodnutí krajského súdu zodpovedal tejto situácii, a teda stretávania sa otca so synom de facto každý týždeň buď v utorok, štvrtok a sobotu alebo v stredu, piatok a nedeľu v závislosti od párných a nepárných týždňov. V súčasnosti je situácia taká, že matka s maloletým synom zmenili svoje bydlisko a sú presťahovaní do mesta F., kde maloletý navštevuje aj materskú škôlku a vzdialenosť medzi bydliskom maloletého dieťaťa a bydliskom otca sa niekoľkonásobne zvýšila, nakoľko pokiaľ táto vzdialenosť z časového hľadiska v čase posledného rozhodovania okresného súdu predstavovala 10 minút cesty motorovým vozidlom, tak v súčasnosti sa táto vzdialenosť zmenila na cestu trvajúcu v jednom smere minimálne 55 minút. Z uvedeného je zrejmé, že zmena pomerov bola nielen osvedčená, ale táto bola zistená a táto je takto aj daná. V konaní tiež bolo nielen osvedčené, ale riadne zistené, že maloleté dieťa vo veku 4 rokov sa s otcom chce stretávať, sa na stretnutia s ním teší, stretnutia s ním neodmieta. Naopak z prejavov dieťaťa, ktoré boli okresnému súdu prezentované matkou, či už formou videí, ktoré súdu zaslala ako dôkaz v tomto konaní a zároveň aj z výpovede matky mal okresný súd preukázané (a teda nielen osvedčené), že dieťa po stretnutiach s otcom reaguje podľa okresného súdu vzdorovito voči matke, čo by podľa okresného súdu, skôr nasvedčovalo tomu, že dieťa odmieta otca opustiť po dobe bezprostredne s ním strávenej, a preto sa správa vzdorovito voči matke. Matka uvedené správanie syna pripisuje otcovmu vplyvu, ktorý ona vidí negatívne, a to aj na margo vyjadrení syna, ktorý sa údajne má vyjadrovať vulgárne vo vzťahu k jej osobe, rodine ako aj vo vzťahu k istým situáciám. Matka trvá na znaleckom dokazovaní, a teda, aby znalec zistil príčinu takéhoto správania sa maloletého v jej rodinnom prostredí.

4. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že obom rodičom bolo v rámci využitia odborných metód na prispôsobenie sa novovzniknutej situácii v prípade rodiny, resp. dieťaťa v ohrození poskytované odborné poradenstvo cez Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, pracovisko Tvrdošín, a to cez nimi akreditovaný subjekt Familiám o. z., a to od 30.06.2023. Z poslednej správy tohto subjektu zo dňa 30.09.2023 vyplynulo, že podiel otca na výchove maloletého je za súčasného

styku nie veľký a je skôr symbolický. Pri veľmi krátkych stykoch otca s dieťaťom býva zachované, či skôr akcentované, všetko neurotizujúce, čo stretnutie s druhým rodičom môže sprevádzať. Rovnako ako dospelí, tak i dieťa bývajú pred zmieneným kontaktom v určitom napätí. Samotné odovzdávanie tiež nebýva vždy v duchu vzájomnej dôvery a porozumenia. Zo zmienenej tenzie sa dieťa môže spamätávať dlhšiu dobu. Určite podstatne dlhšie ako hodinu alebo dve, keďže vlastný styk s nerezidenčným rodičom takpovediac sotva začal, už končí. Presnejšie povedané, ešte nedošlo ku vzájomnej adaptácii dieťaťa a dospelého v nových podmienkach a už je nutné stretnutie smerovať k záveru.

5. Podľa okresného súdu v ods. 15.napdnutého rozhodnutia je v stručnosti povedané všetko čo sa týka aktuálnych vzťahov a existujúcich problémov v prípade tohto maloletého dieťaťa a jeho rodičov. Dieťa po dlhšiu dobu spracúva situáciu, ktorej ho rodičia vystavujú, a to ako situáciu v tom smere, že musí často opúšťať otca po čase, ktorý zrejme nie je postačujúci pokiaľ ide o jeho dĺžku trvania a v dôsledku toho u neho nastáva napätie ako nepríjemný emocionálny stav vyskytujúci sa v situácii konfliktu, stresu, frustrácie, ohrozenia alebo strachu, ktoré jedinca buď ochromuje alebo, podľa názoru súdu v prípade tohto dieťaťa, aktivizuje prejavom jeho správania k jeho odstráneniu. Podľa okresného súdu bolo potrebné stretnutia otca so synom bezodkladne upraviť, a to minimálne v takom rozsahu ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nariadenia, a teda v rozsahu, aký de facto navrhoval aj otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu, aby u maloletého dieťaťa došlo k nasýteniu jeho potreby po otcovi. Zároveň je potrebné, aby otec využil čas, ktorý mu bol takto poskytnutý plnohodnotne, a teda aby aj on viedol dieťa k správne psycho-sociálnemu vývinu a k určovaniu mu potrebných hraníc správania sa, tak vo vzťahu k nemu ako aj vo vzťahu k matke maloletého a jej blízkym osobám, aby nedochádzalo ku situáciám, že dieťa nebude mať potrebu rešpektovať svojho primárneho rodiča, ktorým je podľa okresného súdu, v tomto období stále jeho matka. Pokiaľ u dieťaťa dôjde k nasýteniu jeho emočnej potreby po otcovi, tak by malo dôjsť aj k zmene správania sa dieťaťa po jeho odovzdaní matke. Samozrejme za predpokladu, že tak matka ako aj otec vytvorí vhodné podmienky na adaptáciu dieťaťa po týchto stretnutiach napríklad nejakou formou relaxácie.

6. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že nariadenie predmetného neodkladného opatrenia je potrebné aj z dôvodu, že toto konanie zatiaľ nie je ukončené a vo veci bude vykonané znalecké dokazovanie, na ktorom trvá matka maloletého za účelom zistenia z jej pohľadu „chybného“ správania sa maloletého syna po jeho návrate od jeho otca aj v podobe jeho odmietavého postoja a vzdorovitého správania sa voči jej osobe a údajného vulgárneho sa vyjadrovania dieťaťa. Keďže v tomto štádiu konania nie je možné určiť kedy bude vydané konečné rozhodnutie v tejto veci, tak v záujme maloletého dieťaťa za účelom úpravy jeho pomerov okresný súd v tejto veci vydal neodkladné opatrenie v znení uvedenom vo výroku jeho rozhodnutia.

7. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala odvolanie matka, ktorá namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci potrebný pre rozhodnutie (§ 62 ods. 1 CMP), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP). Odvolaním napadnutým rozhodnutím okresný súd rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia bez riadneho návrhu na jeho nariadenie, nakoľko pokiaľ aj okresný súd uvádzal, že otec na pojednávaní dňa 26.10.2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhoval vydanie neodkladného opatrenia, tak matke žiaden taký návrh (ktorý by spĺňal náležitosti návrhu) doručený nebol. „Na pojednávaní uvedeného dňa, ako je zrejme aj zo zápisnice, to bola konajúca sudkyňa, ktorá uviedla, že „by sa spravilo Neodkladné opatrenie ohľadom stretávania sa a aj prespávania maloletého u otca“ a následne právny zástupca uviedol, že žiadajú vyhotoviť neodkladné opatrenie ohľadom stretávania, aby prebiehalo, aby dieťa netrpela atď., čo podľa nášho názoru nemožno považovať za riadny návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Máme za to, že v tejto situácii neboli splnené žiadne podmienky a neboli dané žiadne dôvody, pre ktoré by mal súd rozhodovať vo vecí neodkladným opatrením, a preto považujeme za nesprávny procesný postup, pokiaľ súd neodkladné opatrenie napriek tomu vydal. Máme za to, že pokiaľ jeden z rodičov, v tomto prípade otec, má zabezpečené stretávanie s maloletým dieťaťom na základe rozhodnutia súdu z januára tohto roka, nemá byť o stretávaní otca s maloletým do budúcnosti rozhodované vo forme neodkladného opatrenia, ale po dôslednom zistení skutkového stavu a vyhodnotení skutkových zistení, čo konanie

o nariadenie neodkladného opatrenia celkom zjavne neumožňuje. Súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil matke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) a konanie predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§365 ods. 1 písm. d/ CSP).“V odvolaní matka vyčítala okresnému súdu, že pri rozhodnutí vychádzal iba zo zvláštnych úvah, nakoľko riadny návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otec ani nepodal. Okresný súd nariadil neodkladné opatrenie napriek tomu, že matka uviedla vážne výhrady ohľadom správania sa dieťaťa po návrate od otca a okresný súd teda ani nezisťoval, aká je skutočná situácia, len si bez náležitého dokazovania utvoril vlastné závery.

8. Matka v odvolaní uviedla, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, súd neodkladné opatrenie nariaďuje vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takáto situácia podľa matky v tomto prípade nenastala. Otec maloletého má stretávanie so synom v zmysle posledného rozhodnutia okresného súdu zabezpečené v pomerne širokom rozsahu, matka nerobí žiadne také kroky, ktorými by otcovi stretávať sa so synom neumožňovala. Záver okresného súdu o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia je preto podľa matky svojvoľný a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Nič nebránilo otcovi, navyše v konaní právne zastúpenému, podať riadny návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ak by mal pocit, že je to potrebné - celkom zjavne otec takúto potrebu dočasnej úpravy pomerov súdnym rozhodnutím nemal, keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nepodal, vyjadril sa tak až potom, čo konajúca sudkyňa na poslednom pojednávaní uviedla, že by sa spravilo neodkladné opatrenie. Účelom neodkladného opatrenia, ktorým má byť upravené stretávanie rodiča s dieťaťom, má byť zabezpečenie kontaktu rodiča s dieťaťom, ak tento kontakt zabezpečený nemá, čo nie je tento prípad.

9. V odvolaní matka namietala, že okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (ods. 15 a 16) uvádzal ako dôvod nariadenia neodkladného opatrenia „krátke styky otca s dieťaťom“, z čoho podľa matky len svojvoľne, bez riadneho dokazovania, dospel k záveru, že tieto „krátke“ intervaly majú byť dôvodom neprimeraného správania sa maloletého po návrate od otca. Tento záver okresného súdu sa neopiera o žiaden odborný dôkaz. Takýmto dôkazom nemôže byť ani správa subjektu Familiam o.z., nakoľko dieťa ani rodičia neboli podrobení žiadnemu odbornému vyšetreniu, ktoré by mohlo viesť k takýmto záverom. Záver okresného súdu, že „pokiaľ u dieťaťa dôjde k nasýteniu jeho emočnej potreby po otcovi, tak by malo dôjsť k zmene správania sa dieťaťa po jeho odovzdaní matke“, je podľa matky ničím nepodloženým záverom, ku ktorému okresný súd dospel bez toho, aby mal k takémuto záveru akýkoľvek relevantný podklad. S týmto záverom sa dá podľa matky ťažko súhlasiť aj preto, keď otec počas pracovného týždňa (kedy má upravené stretávanie v poobedňajších hodinách) toto realizoval minimálne, syna si brával počas víkendov, keď mal k dispozícii dlhší časový úsek a napriek tomu po návrate od otca dieťa vykazovalo správanie, ktoré inak nemá. Odporúčanie okresného súdu, aby matka a otec vytvorili vhodné podmienky na adaptáciu dieťaťa po týchto stretnutiach napríklad nejakou formou relaxácie, je nejasné, nakoľko otec po odovzdaní dieťaťa matke odchádza a matka s dieťaťom, ktoré je inak normálne spolupracujúce, rieši jeho neštandardné správanie sama. Nakoľko matka s otcom maloletého žili spolu v jednej domácnosti, pozná matka povahu otca a jeho správanie, životné postoje a pod., preto práve to, ako sa otec k dieťaťu správa počas času, kedy je syn u neho, vníma ako príčinu zmeneného správania sa dieťaťa po návrate od otca. Inak matka nemá žiadne problémy s maloletým, tento ju rešpektuje, správa sa primerane svojmu veku, nevykazuje takéto zmeny v správaní, ktoré nastávajú iba po návrate od otca. Matka maloletého na stretávanie s otcom riadne pripravuje, a to tak po fyzickej, ako aj po psychickej stránke, dieťa od nej nepočuje žiadne negatívne komentáre smerom k osobe otca, maloletého na stretnutia motivuje - má však dôvodné obavy, poznajúc povahu otca, že u neho prevažuje negatívne nastavenie voči osobe matky, čo aj zrejme prejavuje navonok pred dieťaťom, a toto maloletý vníma a následkom je jeho správanie po návrate od otca.

10. Matka v odvolaní namietala prespávanie maloletého u otca z dôvodov na strane otca a jeho správania sa k maloletému, ako aj následného postoja maloletého po návrate od otca. Okresný súd síce poukázal na to, že v tomto smere bude vykonané znalecké dokazovanie, ale už teraz rozhodol tak, že stretávanie maloletého s otcom aj s prenocovaním upravil. Tým v podstate už vopred, bez vykonania náležitého dokazovania, prejudikoval svoje rozhodnutie ohľadom návrhu otca na zmenu úpravy styku. Žiadala odvolací súd, aby odvolaním napadnuté rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia zrušil.

11. K doručenému odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že v súčasnej dobe prebieha prespávanie mal. A. u svojho otca I. B., na základe vydaného uznesenia a nariadenie neodkladného opatrenia č.k. 7P/64/2023-116 zo dňa 16.11.2023. Situácia pri odovzdávaní dieťaťa sa zlepšila, dieťa pri odovzdávaní neplače aj keď otec musí dieťa nabádať, aby išlo k matke. Rodičia sa dohodli na zmene odovzdávania v sobotu z 9:00 hod. na 7:00 hod. Rodina bola zaradená do priorít Familiam o.z., spolupráca s rodinou bola ukončená 30.11.2023, z dôvodu ukončenia zmluvy s dodávateľom, ktorá bola zazmluvnená do 30.11.2023. Rodičia s akreditovaným subjektom spolupracovali. Otec vníma stretávanie s mal. A. horšie cez týždeň, kedy si dieťa prevezme v MŠ, vzhľadom na zimné obdobie netrávia toľko času vonku ako v letnom období a keď má dieťa odovzdať matke po 4 hodinách ako má určené v neodkladnom opatrení, dieťa nechce ísť k matke odmieta ju, plače. Lepšia situácia je, keď dieťa u otca cez víkend prespí, dieťa neplače pri odovzdávaní. Otec bol motivovaný k tomu, aby dieťa pripravil na odovzdávanie hravou formou, ktorý potvrdil, že to pomáha a pri odovzdávaní dieťa neplače a ide k matke. Matka uvádza, že mal. A. neplače pri odovzdávaní, ale jeho správanie po príchode od otca nie je dobré. Otec požadoval od matky, aby cez deň nedala dieťa do škôlky a zobral si ho na celý deň, ale matka tvrdí, že dieťa má problém chodiť ráno do škôlky po prázdninách alebo chorobe, zle si potom zvyká. Matka uvádza, že dieťa je roztržité po príchode od otca odmieta jej partnera a jeho rodinu. Rodičia sa snažia konflikty neriešiť pred synom. Matka uvádza, že po víkendoch je synovo správanie horšie ako keď sa cez týždeň stretne na niekoľko hodín so synom. Matke bolo podané sociálne poradenstvo o uväznení, aby dieťa otcovi odovzdávala v sobotu a otec by dieťa odovzdal v pondelok do MŠ. Matka sa vyjadrila, že o tom bude uvažovať, ale nevyjadrila sa. Otec sa stretáva cez týždeň menej ako je stanovené v uznesení, cez týždeň sa nepravidelne stretáva so synom, nakoľko nechce, aby syn plakal pri odovzdávaní matke. Otec má s dieťaťom dobrý vzťah, rád sa s ním stretáva, prespávanie dieťaťa u otca prebieha bez problémov, pravidelne, čo je záujme mal. dieťaťa. Kolízny opatrovník odporučil odvolaciemu súdu zamietnuť odvolanie matky a uznesenie o neodkladnom opatrení v celom rozsahu potvrdiť.

12. K doručenému odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec. Otec sa nestotožnil s odvolaním a napadnuté rozhodnutie považoval za vecne správne, zákonné a najmä spravodlivé. Súd prvej inštancie hľadel na najlepší záujem maloletého dieťaťa a tento správne premietol do rozhodnutia. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, upravil dočasne pomery, a to do skončenia tohto konania, nakoľko odôvodnene dospel k záveru, že záujem maloletého dieťaťa je alebo môže byť ohrozený. Neobstojí tvrdenie matky, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takom rozsahu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Toto tvrdenie matky nie je ani odôvodnené. Neodkladné opatrenie je inštitút, ktorým sa bezodkladne upravujú pomery a z obsahu tohto konania, mal súd za osvedčené, že je tu bezodkladná potreba takejto úpravy, a to vzhľadom na primárny prvok, ktorým je najlepší záujem maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa si praje u otca prespávať. Vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť je potrebné tomuto prianiu venovať náležitú pozornosť. Ak matka uviedla vo svojom odvolaní v bode V.: „v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov súd neodkladné opatrenie nariadi vtedy, ak má preukázané že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad“, tak táto situácia je práve v tomto prípade, pretože maloletý syn sa rázne dožaduje stretávania s otcom vo väčšom rozsahu a je jeho prianie u otca prespávať, byť s ním častejšie. Tento jeho záujem je potrebné splniť. Dieťa má na to právo zakotvené ako v právnych predpisoch SR, tak garantované medzinárodnými dohovormi. Z tohto dôvodu je rozhodnutie správne, a to ako po procesnej tak po hmotnej stránke. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil a tým poskytol najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, ochranu. V súčasnej dobe už dlhodobo prebieha styk podľa úpravy v zmysle neodkladného opatrenia a je to všeobecne vyhovujúce ako pre matku, otca tak maloletého syna, ktorý otcovi pri každom jednom styku ďakuje, že uňho môže prespávať a dožaduje sa byť s ním ešte viac. Je pravdou, že otec sa snaží maloletého syna motivovať a viesť k tomu, aby pri odovzdávaní matke išiel s väčšou radosťou, avšak viackrát sa stalo, že syn od otca nechcel odísť. Z tohto dôvodu, by bola možno vhodnejšia úprava, keby otec dieťa matke odovzdával v pondelok ráno takým spôsobom, že by ho odovzdal do predškolského zariadenia. Takýto spôsob odporúča, resp. schvaľuje aj kolízny opatrovník.

13. K doručenému vyjadreniu otca sa vyjadrila matka, ktorá sa nestotožnila s tým, že by okresným súdom nariadené neodkladné opatrenie bolo vydané v najlepšom záujme maloletého. Tak by tomu bolo v prípade, ak by súd vydal rozhodnutie po vykonanom dokazovaní na základe riadne a správne zisteného

skutkového stavu, čo konanie, ktoré predchádzalo nariadeniu neodkladného opatrenia, nespĺňa. Záujem maloletého nebol alebo nemohol byť ohrozený. Maloletý má zabezpečené stretávanie s otcom v rozsahu, ktorý im umožňuje spolu tráviť dostatok času, matka tomuto nejako nebráni a zmena stretávania by mala vychádzať zo zisteného skutočného stavu veci, k čomu v tomto prípade nedošlo. Na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené podmienky predpokladané zákonom. Práve tým, že súd napriek tomu neodkladné opatrenie nariadil, teda v podstate rozhodol o merite veci neodkladným opatrením, bez riadneho dokazovania, znemožnil matke maloletého, aby uskutočňovala jej patriace práva v takom rozsahu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pokiaľ maloletý si praje u otca prespávať, tak maloletý má 4 roky. V tomto veku síce dokáže vyjadriť svoje predstavy, či želania, avšak bez nejakého hlbšieho pochopenia ďalších súvislostí a následkov. Matka nespochybňuje dôležitosť vzťahu maloletého s jeho otcom, preto stretávaniu nekládla žiadne prekážky, dieťa na stretnutia s otcom riadne pripravuje, a najmä, nespochybňuje otca pred maloletým, nenaruša ich vzťah - práve zo strany otca však matka vníma prístup skôr opačný. Stále sa opakujú komplikácie pri odovzdávaní maloletého, odmieta matku, jej partnera a ďalších rodinných príslušníkov, maloletý má tieto prejavy správania len po návrate od otca, inak sa takto nespráva. Za takejto situácie postup okresného súdu, ktorý nariadil neodkladné opatrenie bez toho, aby zistil príčiny takéhoto správania dieťaťa, považoval za nesprávny a hrozbu pre riadny vývoj dieťaťa a jeho psychické zdravie.

14. V ods. V. svojho vyjadrenia matka namietala záver okresného súdu, že situácia neznesie odklad. Maloletý stretávanie s otcom v dostatočnom rozsahu zabezpečené má; práva dieťaťa, na ktoré poukazuje vo svojom vyjadrení otec, má dieťa garantované. Ak by príčinou neprimeraného správania sa maloletého po návrate od otca bolo to (čo tvrdí otec), že sa tak správa preto, že sa dožaduje dlhšieho času u otca, bolo by sa jeho správanie zmenilo/upravilo po tom, čo bolo neodkladné opatrenie nariadené a matka dieťa otcovi odovzdáva v zmysle tohto neodkladného opatrenia. Za minimálne zavádzajúce považovala tvrdenie otca v podanom vyjadrení, že „dlhodobo prebieha styk podľa úpravy v zmysle neodkladného opatrenia“. Neodkladné opatrenie bolo matke doručené dňa 27.11.2023, vyjadrenie otca je datované dňom 09.02.2024, ku dňu tohto vyjadrenia otca tak tvrdiť, že styk prebieha dlhodobo, ak prebieha cca 2,5 mesiaca považovala za nemiestne a snahu vyvolať istý dojem. Návrhy otca ohľadom odovzdávania, či preberania dieťaťa v predškolskom zariadení neodstraňujú to, že dieťa má po návrate od otca také zmeny v správaní, ktoré sú neprimerané, nie bežné. Od otca sa jej vracia dieťa ako „vymenené“, odmieta mamu, je k nej negatívne, správa sa trucovito, trvá čas, kým ho to prejde. Čo sa deje u otca, že sa dieťa takto správa, sa matka môže iba domnievať, zistiť to by mal znalec. Matka by nenamietala predlžovanie pobytu syna u otca, keby videla, že sa jej naspäť vracia dieťa také, aké ho odovzdávala - je tomu však bohužiaľ naopak. Nakoľko matka svoje dieťa pozná, vie, ako sa správa, ako reaguje, čo ho vie rozrušiť, či a kedy má maloletý s niečím problém a pod., vyhodnocuje túto situáciu tak, že maloletý sa takto inokedy nespráva a ide o niečo, čo matka vníma ako problém, bojí sa o dieťa a chce poznať príčiny tohto stavu. Toto zistenie by napokon malo byť aj cieľom súdu, ak skutočne má na zreteli záujem a dobro maloletého dieťaťa. Žiadala odvolací súd, aby odvolaním napadnuté rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia zrušil.

15. Krajský súd ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná účastníčka konania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 7 ods. 1 CMP a § 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

16. V zmysle § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu navrhovateľky- matky zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú

ovplyvniť rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým dieťaťom odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

18. Primárne odvolací súd vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky, že okresný súd mal prejednať svoje rozhodnutie ohľadom zmeny úpravy styku poukazuje, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie súdu v štádiu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. Toto je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada, ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

19. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

20. Odvolací súd všeobecne k rodinnoprávnej problematike a k svojmu rozhodnutiu považuje za podstatné uviesť, že v súčasnosti existuje široká zhoda – a to aj v medzinárodnom práve – na podpore myšlienky, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania, z ktorého princípu posudzovanej veci potom odvolací súd vychádzal. Uvedené potvrdzuje v priestore Európskej únie napr. aj Charta základných práv Európskej únie, v ktorej podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“.

21. Záujem dieťaťa sa skladá z dvoch častí. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť oslabené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6.7.2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13.7.2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4.4.2006, bod 71].

22. V tomto ohľade platí aj pre rozhodovanie súdov, že prijaté opatrenia musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Povinnosť aplikačnej praxe sledovať pri rozhodovaní konkrétnej veci týkajúcej sa detí ich najlepší záujem vyplýva okrem iného aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

23. Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

24. V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané (porov. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2298/15 – bod 16, I. ÚS 3216/13, II. ÚS 3765/11).

25. Pre dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia o úprave styku rodičov s dieťaťom v zmysle premís popísaných v predchádzajúcich odsekoch je potrebné zo strany tak okresného súdu, ako i odvolacieho súdu zohľadniť viaceré konkrétne kritériá, z nich najmä:

(1) existencia pokrvného putá medzi dieťaťom a o jeho zverenie do starostlivosti usilujúcimi osobami,

(2) miera zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti tej-ktorej osoby,

(3) schopnosť osôb usilujúcich o zverenie dieťaťa do starostlivosti zaistiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby,

(4) pranie dieťaťa [porov. 52 a nasl. Všeobecného komentára č. 14 Výboru pre práva dieťaťa z 29. 5. 2013 o práve dieťaťa na to, aby jeho najlepšie záujmy boli prvoradým hľadiskom (General comment No. 14 on the right of the child to have his or her best interests taken as primary consideration), 2003, CRC/C/GC/14; k tomu porov. aj nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2482/13 a I. ÚS 1554/14]. Vo vzťahu k vyššie uvedeným kritériám, odvolací súd uvádza, že v prejednávanej veci vzhľadom na vek maloletého neprichádzala do úvahy aplikácia kritéria č. 4.

26. Pripomína odvolací súd, že základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia teda je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a osvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Súd môže rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania, len na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré sú predmetom riadneho (plnohodnotného) dokazovania v meritórnom konaní. O otázke konečnej úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu súd vykoná riadne dokazovanie a vo veci rozhodne až v meritórnom konaní. Zo samotnej podstaty konania o nariadení neodkladného opatrenia vyplýva, že súd nevykonáva dokazovanie ohľadom tvrdených skutočností. Mieru pravdepodobnosti, s akou sú uvedené údaje, na základe ktorých sa má neodkladné opatrenie nariadiť pravdivé, pritom súd vyhodnocuje vzhľadom na individuálne okolnosti návrhu. V konaní o nariadení neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia na jeho navrhovateľovi, pričom na splnenie tejto povinnosti sa vyžaduje, aby navrhovateľ súdu navrhoval aspoň dôkazy základného významu pred osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením. Úpravou neodkladných opatrení je totiž umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu.

27. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím dôvodom matky, zdôrazňuje svoje východiská vo všeobecnej rovine, v zmysle ktorých v konaní vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti, je súd povinný skúmať, či je dočasná úprava pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa. Odvolací súd zároveň konštatuje, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možno realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovy prítomnosťou či príkladom, ktorá

je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnějšíou výchovnou metódou. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča (pokial' o tom nerozhodne súd). Zdôrazňuje odvolací súd, tak ako uviedol už i vyššie v tomto svojom rozhodnutí, že jednou z podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov, ktorá by primárne mala vyplývať z naliehavosti situácie, a v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých i z existencie záujmu maloletého dieťaťa. V ods. 2 napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že otec „....Podaný návrh odôvodňoval zmenou pomerov, ktorá nastala v tom, že matka sa po vydaní posledného rozhodnutia vo veci, a teda rozhodnutia Okresného súdu Ružomberok presťahovala spolu s maloletým synom do F., pričom dovtedy žila v obci E., ktorá obec je od bydliska obec vzdialená len 10-15 minút cesty autom. Rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok vychádzalo z menšej vzdialenosti medzi bydliskami rodičov, a preto aj rozsah jeho stretávania so synom bol upravený tomu zodpovedajúcim spôsobom. Pokial' sa však zmenilo bydlisko matky a maloletého dieťaťa ide o takú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje novú úpravu, pretože on ako otec v súčasnosti cestuje za maloletým synom 12-krát do mesiaca z H. do F., čo je približne 40 hodín cesty. Jeho vzťah s maloletým synom je nadštandardný.“ Tieto odvolacím súdom citované skutočnosti z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu však nenašli, podľa zistení odvolacieho súdu žiadne premietnutie v odvolaní matky. Ak teda nenašli premietnutie v odvolaní matky a ak matka konštatovala, že otec maloletého má stretávanie so synom v zmysle posledného rozhodnutia súdu zabezpečené v pomerne širokom rozsahu a že ona nerobí žiadne také kroky, ktorými by otcovi stretávať sa so synom neumožňovala, tak potom i skutočnosti uvádzané okresným súdom v ods. 2 jeho rozhodnutia, je možné považovať za relevantnú zmenu pomerov, teda za také, ktoré nepochybne prispievajú k odôvodneniu potreby zmeny úpravy už upraveného styku otca s maloletým. Záver okresného súdu o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia, tak ako uvádzala matka v odvolaní nie je podľa odvolacieho súdu ani svojvoľný a má oporu vo vykonanom osvedčení skutkového stavu, t.j. vysokej miery pravdepodobnosti avšak nie v dokazovaní, ktoré bude predmetom riadneho konania vo veci a nie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, pre ktoré štádium postačuje osvedčenie. Vzhľadom na tieto závery odvolacieho súdu potom ani argumentácia v odvolaní „Máme za to, že pokial' jeden z rodičov, v tomto prípade otec, má zabezpečené stretávanie s maloletým dieťaťom na základe rozhodnutia súdu z januára tohto roka, nemá byť o stretávaní otca s maloletým do budúcnosti rozhodované vo forme neodkladného opatrenia, ale po dôslednom zistení skutkového stavu a vyhodnotení skutkových zistení, čo konanie o nariadenie neodkladného opatrenia celkom zjavne neumožňuje.“, nemohla byť vyhodnotená ako taká, ktorá by mala vplyv na vecnú správnosť záverov okresného súdu, keďže bola konštatovaná zmena pomerov, ktorú matka v odvolaní nespochybnila.

28. Odvolací súd na tomto mieste a vo vzťahu k svojim záverom považuje za podstatné len primerane a podporne poukázať na závery z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 101/2022 z 10. mája 2022, ktoré si osvojil a v zmysle ktorých „Objektívnym explicitne ustanoveným zákonným kritériom na rozhodnutie vo veciach úpravy rodičovských práv k maloletým je „najlepší záujem maloletého dieťaťa“, ktorý musí všeobecný súd vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale adresne s prihliadnutím na okolnosti posudzovanej veci. Ak uvedené odôvodnenie absentuje, dochádza k porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.“

29. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP odvolací súd z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu v odvolacej veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

30. V odvolaní matka namietala, že „Súd nariadil neodkladné opatrenie napriek tomu, že matka uviedla vážne výhrady ohľadom správania sa dieťaťa po návrate od otca a súd teda ani nezistoval, aká je skutočná situácia, len si bez náležitého dokazovania vytvoril vlastné závery“. Je z odôvodnenia napadnutého uznesenia zrejmé, že okresný súd pri svojom rozhodovaní a záveroch v rovine matkou namietaného, že „krátke styky otca s dieťaťom“, z čoho súd len svojvoľne, bez riadneho dokazovania, dospel k záveru, že tieto „krátke" intervaly majú byť dôvodom neprimeraného správania sa maloletého po návrate od otca.“, vychádzal tak zo skutočností tvrdených matkou, ako i otcom a podstatného

obsahu spisu. V konečnom dôsledku podľa zistení odvolacieho súdu z odvolania, ale ani z tvrdení matky pred okresným súdom nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by osvedčovali vylúčenie takéhoto záveru okresného súdu. Pokiaľ ide o správanie maloletého uvádzané matkou, tak bolo na okresnom súde, aby v rámci konania o neodkladnom opatrení posudzoval, skutočnosti uvedené tak matkou ako i otcom, formou osvedčenia a následne prijímal vlastné závery, keďže zo samotnej podstaty tohto inštitútu vyplýva predsa takéto oprávnenie súdu. Tieto závery odvolacieho súdu sa však vzťahujú výhradne k rozhodnutiu o neodkladnom opatrení. V odvolaní matkou uvedené, „Tento záver súdu sa neopiera o žiaden odborný dôkaz.“, zodpovedá odôvodneniu napadnutého uznesenia, keďže okresný súd ani netvrdil, že zodpovedá odbornému dôkazu, ale ide o závery okresného súdu, na ktoré bude nadväzovať ďalšie konanie, čo okresný súd uviedol v ods. 17., 18. napadnutého uznesenia „Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa názoru súdu potrebné aj z dôvodu, že toto konanie zatiaľ nie je ukončené a vo veci bude vykonané znalecké dokazovanie na ktorom trvá matka maloletého za účelom zistenia z jej pohľadu „chybného“ správania sa maloletého syna po jeho návrate od jeho otca aj v podobe jeho odmietavého postoja a vzdorovitého správania sa voči jej osobe a údajného vulgárneho sa vyjadrovania dieťaťa. Keďže v tomto štádiu konania nie je možné určiť kedy bude vydané konečné rozhodnutie v tejto veci v záujme maloletého dieťaťa za účelom úpravy jeho pomerov súd v tejto veci vydal neodkladné opatrenie v znení uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia.“, ktoré závery odvolaním osobitne napadnuté neboli. Z ods. 15 napadnutého uznesenia vyplýva, že „K zistenému skutkovému stavu (a teda nielen k osvedčenému skutkovému stavu) je potrebné tiež doplniť, že obom rodičom je v rámci využitia odborných metód na prispôsobenie sa novo vzniknutej situácii v prípade rodiny resp. dieťaťa v ohrození poskytované odborné poradenstvo cez Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, pracovisko Tvrdošín, a to cez nimi akreditovaný subjekt Familiam o. z., a to od 30.06.2023. Z poslednej správy tohto subjektu zo dňa 30.09.2023 vyplynulo, že podiel otca na výchove maloletého je za súčasného styku nie veľký a je skôr symbolický. Pri veľmi krátkych stykoch otca s dieťaťom býva zachované, či skôr akcentované, všetko neurotizujúce, čo stretnutie s druhým rodičom môže doprevádzať. Rovnako ako dospelí tak i dieťa bývajú pred zmieneným kontaktom v určitom napätí. Samotné odovzdávanie tiež nebýva vždy v duchu vzájomnej dôvery a porozumenia. Zo zmienenej tenzie sa dieťa môže spamätávať dlhšiu dobu. Určite podstatne dlhšie ako hodinu alebo dve, keďže vlastný styk s nerezidenčným rodičom takpovediac sotva začal už končí. Presnejšie povedané, ešte nedošlo ku vzájomnej adaptácii dieťaťa a dospelého v nových podmienkach a už je nutné stretnutie smerovať k záveru.“ V tejto rovine pripomína odvolací súd i konštatovanie Ústavného súdu SR napr. vo veci III. ÚS 38/2021 z 15.04.2021 (i keď sa z hľadiska ústavnoprávneho riešila iná právna otázka), podľa ktorého je ústavne neakceptovateľné, ak namiesto rozvíjania prepotrebného vzťahu sa dostávajú do popredia prvky odlučovania a vzdaľovania rodiča a dieťaťa, pričom čas plynie osobitne nevýhodne pre odlúčeného rodiča. Uvedené môže spôsobiť navždy nereparovateľný stav, keďže v čase, keď sa vzťahy a dôvera medzi rodičmi a ich potomkami budujú, jeden z rodičov bude len v pozícii čakať na meritórne súdne rozhodnutie. Ústavný súd však uvádza, že neodkladné opatrenia vo veciach maloletých sú značným zásahom do rodinného života a skutočne by k nim malo prichádzať len v odôvodnených prípadoch, pričom odvolací súd mal zato, že prejednáváná vec takýto rozsah vyžaduje, s dôrazom na najlepší záujem maloletého dieťaťa. V danom štádiu konania potom podľa odvolacieho súdu, bez ďalšieho, len na základe odvolania matky, nie je možné vylúčiť, že závery okresného súdu, vyslovené v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu s dôrazom najmä na ods. 15 predstavujú v dostatočnom rámci najlepší záujem dieťaťa (podrobne ozrejmený odvolacím súdom vyššie v tomto rozhodnutí).

31. V odvolaní matka namietala, že „nakoľko pokiaľ aj súd uvádza, že otec na pojednávaní dňa 26.10.2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhoval vydanie neodkladného opatrenia, nám žiaden taký návrh (ktorý by spĺňal náležitosti návrhu) doručený nebol. Na pojednávaní uvedeného dňa, ako je zrejmé aj zo zápisnice, to bola konajúca sudkyňa, ktorá uviedla, že „by sa spravilo Neodkladné opatrenie ohľadom stretávania sa a aj prespávania maloletého u otca“ a následne právny zástupca uviedol, že žiadajú vyhotoviť neodkladné opatrenie ohľadom stretávania, aby prebiehalo, aby dieťa netrpela atď.“, čo podľa nášho názoru nemožno považovať za riadny návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Máme za to, že v tejto situácii neboli splnené žiadne podmienky a neboli dané žiadne dôvody, pre ktoré by mal súd rozhodovať vo veci neodkladným opatrením, a preto považujeme za nesprávny procesný postup, pokiaľ súd neodkladné opatrenie napriek tomu vydal.“ Vo vzťahu k tejto argumentácii odvolací súd uvádza, že sa nestotožňuje s odvolateľkou, mal zato s poukazom i na všetky vyššie uvedené dôvody tohto rozhodnutia odvolacieho s akcentom na skutočnosti vyplývajúce zo zápisnice spísanej okresným súdom dňa 26. októbra 2023 (č.l. 96 a nasl. spisu), o obsahu ktorej nemal odvolací súd dôvod pochybovať, keďže námietky voči nej podané neboli. Pokiaľ odvolateľka

v odvolaní namietala nesprávny procesný postup, tak odvolací súd vychádzal zo záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.2.2019, sp.zn. 2Cdo/225/2018, v zmysle ktorého „...Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť uplatneného nároku“ Odvolací súd, vychádzajúc primerane a podporne a v intenciách predmetného rozhodnutia najvyššieho súdu, po vykonaní odvolacieho prieskumu s dôrazom na obsah zápisnice spísanej okresným súdom dňa 26.októbra 2023 (č.l. 96 a nasl. spisu), ktorá obsahovala okrem iného i procesný návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, nemohol konštatovať, že by zo strany okresného súdu došlo k nesprávnemu procesnému postupu, resp. porušeniu práva odvolateľky na spravodlivý súdny proces, keď okresný súd rozhodol o neodkladnom opatrení. Ak matka vyčítala okresnému súdu, že jej nebol doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, tak odvolací súd konštatuje, že takáto podmienka pre rozhodnutie o návrhu na riadenie neodkladného opatrenia nevyplýva z platnej právnej úpravy. Nemožno v tomto smere prehliadnuť, že tento návrh vyplýval zo zápisnice spísanej okresným súdom dňa 26.10.2023, tak ako je súčasťou spisu a za tejto situácie nebol žiaden dôvod, aby naň neprihliadol a nerozhodol o ňom.

32. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnosti napadnutého uznesenia okresného súdu a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení uznesenia okresným súdom, krajský súd za aplikácie § 387 ods. 1, 2 CSP odkazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu. Z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 350/09 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo 170/2005, pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia zopakoval tie závery napadnutého rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a tým je postačujúce len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP (do 30.06.2016 cez § 219 ods. 2 OSP) na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu.

33. Vzhľadom na skutkové okolnosti však okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v pojednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP a v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia.

34. Dodáva odvolací súd, že v danom prípade ide o rozhodnutie odvolacieho súdu v rovine dočasnej úpravy, ktorá úprava ešte bude predmetom ďalšieho skúmania a dokazovania dokazovania vo veci samej. Rozsah tohto skúmania a dokazovania by presiahol možnosti súdu v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, okrem iného aj z dôvodu viazanosti zákonnými lehotami. Pri zmene podstatných skutkových okolností z hľadiska záujmu maloletého nie je vylúčené prehodnotenie záverov prijatých v tomto odvolacom konaní.

35. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

36. O nároku na náhradu trov konania bude rozhodnuté v konaní vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.